

Schengenský informační systém – vývoj a současný stav

PhDr. Jitka Hradilová

Ústav informačních studií a knihovnictví

Jitka.Hradilova@ff.cuni.cz

Úvod

Schengenská dohoda byla uzavřena 14. června 1985 mezi pěti členskými státy Evropských společenství – Francií, Belgií, Nizozemskem, Lucemburskem a Německou spolkovou republikou. Měla formu běžné mezistátní smlouvy mimo rámec struktur Evropských společenství.

Primárním účelem dohody bylo postupné rušení kontrol osob na společných hranicích a usnadnění přepravy a pohybu zboží. Šlo o relativně stručný dokument, který má pouhých 33 článků vytyčujících stručné cíle. V krátkodobém horizontu dohoda nepožadovala úplné zrušení kontrol na vnitřních hranicích, ale pouze jejich výrazné omezení (např. u osobní silniční dopravy na pouhé monitorování provozu s náhodnými kontrolami), předjímalá zjednodušení byrokratických procedur u přepravy zboží a možnost pro lidi bydlící poblíž státních hranic překračovat hranice i mimo stanovené hraniční přechody. V dlouhodobé perspektivě (do roku 1990) předpokládala postupné odstranění kontrol na vnitřních hranicích a jejich přesunutí na hranice vnější, dále harmonizaci vízové a imigrační politiky a např. i sjednocování nepřímých daní.

Schengenská dohoda však stanovila pouze rámec, který měl sloužit k začlenění následně přijímaných detailních úprav. K nabytí její platnosti a účinnosti byla zapotřebí ratifikace všemi signatáři, což si vyžádalo téměř deseti let.

19. června 1990 přijalo pět schengenských států **Prováděcí úmluvu k Schengenské dohodě**, která stanovila podrobná pravidla pro fungování systému a snažila se odstranit nedostatky Schengenské dohody. Prováděcí úmluva se 142 články detailně pokrývá široké spektrum problémů: zrušení kontrol na vnitřních hranicích, otázky vízové, azylové a pobytové politiky, policejní spolupráci mezi schengenskými státy, harmonizaci trestního zákonodárství, ustavení Schengenského informačního systému (hlava IV) a zjednodušení mezistátní přepravy zboží.

Vzhledem k prodlevám s ratifikací Schengenských dohod bylo stanoveno i nové cílové datum pro plné fungování schengenského systému – 1. leden 1993. Datum bylo totožné s plánovaným dokončením budování Jednotného vnitřního trhu v rámci Evropských společenství.

Schengenský prostor zahrnující země účastníci se Schengenského systému se postupně rozrůstal o další členské státy Evropských společenství: Itálii (1990),

Španělsko a Portugalsko (1991), Řecko (1992), Rakousko (1995), Dánsko, Švédsko a Finsko (1996). Ze zemí Evropských společenství zůstaly nakonec mimo schengenských prostor pouze Velká Británie a Irsko, které k Schengenským úmluvám nikdy nepřistoupily. Naopak se do něj včlenily i státy mimo Evropská společenství – Norsko a Island, které získaly status schengenského přidruženého státu.

Opatření začleňující schengenská acquis do legislativního rámce EU

Zatím posledním zásadním předělem ve vývoji Schengenského systému byl rok 1997, kdy byla přijata Amsterodamská smlouva. Smlouva vstoupila v platnost v květnu 1999. Z pohledu Schengenského systému přinesla tři zásadní novinky: v první řadě zavedla institut flexibility (posílené spolupráce), který umožňuje nadpoloviční většině členských států pokračovat ve vzájemné integraci rychleji a intenzivněji než „zbytek“ Evropských společenství. Ten jí v tom nesmí bránit. Druhou novinkou je přenos otázek vízové, azylové a imigrační politiky ze třetího „mezivládního“ pilíře Evropské unie do pilíře prvního „nadmárodního“. Schengenu se pak bezprostředně dotýkal tzv. Schengenský protokol (Protokol č. 2), připojený ke smlouvě, který předpokládal, že se Schengenský systém (schengenské acquis) postupně rozpustí ve strukturách Evropské unie, a to jak materiálně (budou např. přijata pravidla, standardy nebo seznamy rizikových osob vytvořené Schengenem), tak i organizačně (pravomoci zvláštních schengenských institucí převezmou orgány Evropské unie).

Odstranění kontrol na hranicích řeší jeden problém a zároveň otevírá prostor pro problémy jiné: usnadňuje převoz nepovoleného zboží přes hranice, usnadňuje únik zločinců před spravedlností do jiného státu, komplikuje vízové a azylové záležitosti i pronásledování podezřelých osob v blízkosti státní hranice. Pro fungování hraničního systému bez hraničních kontrol je proto nezbytná úzká spolupráce a výměna informací mezi institucemi sousedících států.

Jedním z nástrojů, který má přispět k řešení těchto problémů je Schengenský informační systém.

Schengenský informační systém (SIS)

SIS je společný informační systém členských států, signatářů Schengenské úmluvy, který umožňuje kompetentním úřadům v členských státech získávat na základě automatických dotazovacích postupů varování týkající se sledovaných osob a předmětů.

Primárním účelem tohoto systému je umožňovat orgánům určeným členskými státy automatický přístup k záznamům o osobách a věcech při hraničních, policejních a celních kontrolách, pro potřeby vydávání víz a povolení k pobytu. Obecným cílem systému je přispívat k udržování veřejného pořádku a bezpečnosti na území

smluvních stran.

Osobní data v SIS zahrnují např. údaje o osobách se zákazem pobytu nebo osobách pohřešovaných nebo podezřelých ze závažných trestných činů. SIS rovněž zahrnuje např. katalog odcizených motorových vozidel, karavanů, zbraní nebo bankovek. Tento katalog eviduje věci za účelem jejich zadržení nebo získání důkazních materiálů. Taková varování jsou potřebná zvláště při vydávání víz, při kontrolách na vnějších hranicích schengenského prostoru a při policejních a celních kontrolách na vnitřním území. SIS např. umožňuje, aby se celní či pasový úředník Spolkové republiky Německo informoval, zda auto, které právě opouští německé území, nehledá portugalská policie nebo zda osobě, která se pokouší do Německa přicestovat, nezakázala Itálie pobyt pro porušení vízových nebo pracovních norem.

SIS je proto nezbytný při realizaci jak Schengenské úmluvy o pohybu osob, tak i při zajišťování policejní a soudní spolupráce v trestních případech.

SIS je nástroj, který umožňuje spolupráci úřadů účastnících se na vytváření prostoru bez vnitřních hranic.

Schengenská úmluva stanoví, že: **„posláním Schengenského informačního systému... je udržovat veřejný pořádek a bezpečí občanů včetně bezpečnosti státu a realizovat ustanovení (Schengenské) úmluvy týkající se pohybu osob na území zúčastněných členských států pomocí informací předávaných prostřednictvím tohoto systému.“**

SIS obsahuje pouze data dodávaná členskými státy, která jsou nutná pro vydání stíhané osoby jinému státu (článek 95 Prováděcí úmluvy), pro zákaz vstupu na území některého členského státu (článek 96), při pátrání po pohřešovaných osobách nebo osobách, které potřebují ochranu (článek 97), při hledání svědků nebo osob odsouzených či obviněných ze spáchání trestného činu (článek 98), dále při sledování určitých osob (článek 99) nebo při pátrání po předmětech určených k zabavení či předmětech představujících důkazní materiál v trestních případech (článek 100). Členský stát dodávající informace do systému sám posuzuje stupeň důležitosti příslušné informace a nutnost jejího uložení do systému (článek 94).

Systém se skládá z národních složek (N-SIS) a z centrální technické podpory (C-SIS). C-SIS se sídlem ve Štrasburku je jménem všech zúčastněných států spravována Francií. Všechny soubory dat v N-SIS musejí být identické se soubory v C-SIS, což je zajišťováno předáváním informací on-line prostřednictvím centra C-SIS. Úřady v jednotlivých členských státech mají přístup pouze do svého národního souboru dat N-SIS.

Schengenská úmluva obsahuje rovněž zvláštní kapitolu týkající se ochrany osobních dat a dat uložených v SIS (články 102–118 SIS). Pro dohled nad C-SIS byl ustaven speciální Společný kontrolní úřad.

Činnost SIS I

Současný SIS (SIS I) je zpravodajský systém sloužící policii, pohraniční policii, celním úřadům a úřadům pověřeným vydáváním víz a povolení k pobytu. Každá z těchto institucí má přístup pouze k tomu typu dat, který napomáhá plnění jejich úkolů. Za vkládání dat do SIS je přímo odpovědný ten který členský stát podle svého národního práva, pokud schengenská *acquis* neobsahují ustanovení přísnější.

Data uložená v SIS I umožňují uživatelům identifikovat osobu nebo předmět, zjistit důvody pátrání po nich, stanovit žádoucí priority při pátrání a tam, kde je to nutné, zajistit ochranu pracovníků pověřených touto činností. V případě kladného výsledku vyhledávání v systému (jsou-li osoba nebo předmět nalezeny), kontaktuje uživatel příslušnou národní kancelář komunikačního systému SIRENE¹, kde získá další informace. Hlavním úkolem národních kanceláří SIRENE je zprostředkování doplňujících informací k záznamům obsaženým v SIS. SIRENE odpovídá za kvalitu, zákonnost, odůvodněnost a aktuálnost těchto záznamů vůči zahraničí, verifikuje vybrané záznamy ze zahraničí a koná v případě záchytu hledané, popř. sledované nebo nežádoucí osoby nebo věci, včetně realizace případného předání. Ve všech těchto aktivitách SIRENE vystupuje v roli národního kontaktního bodu, který ve vztahu k vnitrostátní koordinaci přímo komunikuje s národními bezpečnostními a justičními složkami a vůči zahraničí zajišťuje komunikaci s kanceláři SIRENE jiných členských států. Taková výměna informací probíhá podle přísných zásad na základě bilaterálních kontaktů mezi těmito kanceláři.

SIS obsahuje více než 10 milionů údajů. Většina z nich se týká ukradených nebo ztracených průkazů totožnosti. Počet osob, které jsou sledovány podle článků 95–99 činí přes 1 milion, 90 % z nich se týká zákazu vstupu (článek 96).

Statistiky sledující úspěšné použití systému, i když jsou obtížně srovnatelné, neboť jednotlivé členské státy používají různé statistické metody, svědčí o kladném postoji těchto států k efektivnosti SIS.

V průběhu fungování systému se uživatelé nejen seznámili s nabízenými možnostmi využití, ale bylo možno též najít prostor pro zlepšení systému. Významnou úlohu zde sehrál Společný kontrolní úřad.

Potřeba nové generace Schengenského informačního systému (SIS II)

Současný SIS počítal s účastí 18 států (15 členských států EU + Island a Norsko + jedno neobsazené místo). Nepočítal s prudkým růstem počtu členských států, ke kterému dochází po roce 2000. Také počítačové technologie, na kterých je postaven, nejsou dostatečně flexibilní, aby mohly plnit rozšířené funkce, a kromě toho velmi

1 Supplementary Information Request at the National Entries

rychle zastarávají. Členské státy Schengenské úmluvy se obávají, že rozšíření systému o další země by mohlo ohrozit funkční stabilitu systému, nebo dokonce technicky znemožnit jeho provozování. Ještě dříve, než se schengenská *acquis* stala součástí právního rámce EU, bylo rozhodnuto vyvinout druhou generaci SIS (SIS II).

SIS II je možno charakterizovat jako centrální systém obklopený Národními rozhraními. Prostřednictvím těchto rozhraní by měl každý členský stát možnost vkládat i získávat data.

SIS II musí být schopen vyhovět následujícím kritériím:

- *možnost zvyšování svého objemu*
Systém musí být schopen pracovat s více než dvojnásobným počtem členských států než je tomu dosud, včetně organizací, které by mohly mít buď úplný, nebo alespoň částečný přístup k datům (např. Evropský policejní úřad Europol).
Kromě toho musí být schopen poskytovat jak výběrové a volitelné služby, tak i povinné služby (např. pro státy, které mohou v některých oblastech postupovat rychleji tak, aby tím ostatní státy nebyly ohroženy).
- *flexibilita*
SIS II by měl být schopen zpracovávat výrazně větší množství dat a rovněž data nového typu, pokrýt nové objekty a plnit další nové funkce, např. propojování výstražných informací a využívání biometrických informací.
- *jednotný ráz*
Homogenní systém, zejména pokud jde o národní rozhraní, má pozitivní dopad na ověřování dat, jejich kvalitu, spolehlivost (integritu) a bezpečnost. Patří sem rovněž jednotná pravidla ověřování správnosti a potenciální zavedení jednotného dotazovacího formuláře. Toto kritérium by snížilo náklady na systém.
- *spolehlivost*
Systém by měl zajistit správnost dat, jejich bezpečné dodávání a měl by vyloučit korupci. Zároveň by měl maximálně předcházet chybám a celkovému zhroucení systému. Důležitým aspektem spolehlivosti by měla být jeho vysoká výkonnost, např. policejní dotaz by měl být vyřízen během pěti sekund.
- *úspornost*
Řízení systému na ústřední i národní úrovni by mělo být jednoduché a tím co nejméně finančně náročné.
- *bezpečnost*
Systém musí být zajištěn nejen fyzicky (tj. omezený vstup do sídla systému a do počítačových místností), ale i logisticky (omezený přístup k četbě, úpravám a odstraňování dat).

Postup budování SIS II

V lednu 2002 byl ustaven Výbor SIS II složený ze zástupců členských států. Zástupci tehdejších kandidátských zemí se zasedání tohoto výboru zúčastnili poprvé v květnu 2003 jako pozorovatelé.

V říjnu 2002 byla ustavena Řídící rada projektu spolupracující v rámci Evropské komise s Generálním ředitelstvím pro informační společnost, Generálním ředitelstvím pro podniky a dalšími službami, jako např. Ředitelstvím pro informatiku a Personálním a správním ředitelstvím.

V rámci Generálního ředitelství pro justici a vnitro (v současnosti GŘ pro spravedlnost (justici), svobodu a bezpečnost) vznikl nový „odbor (unit) pro velké informační systémy“ a v jeho rámci „SIS Team“, jehož posláním je, mimo jiné, součinnost s dalšími významnými projekty v oblasti informačních technologií v rámci justiční a policejní spolupráce, tj. SIS II, EURODAC (systém evidující otisky prstů) a VIS (Visa Information System).

S cílem zajistit maximální průhlednost práce na SIS II jsou k účasti v Řídící radě projektu zváni i zástupci států předsedajícího Radě EU.

Architektura systému

Bylo provedeno vyhodnocení všech výše uvedených kritérií formou prováděcí studie a byla vybrána čtyři kritéria jako základ pro rozhodování o technické architektuře systému.

Prováděcí studie rovněž navrhla třináct možností, které se navzájem lišily, pokud jde o místo uložení dat (centrálně, decentralizovaně, nebo v národních systémech smluvních stran), dále pokud jde o typ zpracovávaných dat (textová, multimediální atd.) a též pokud jde o sdílení dat vzhledem k jejich vlastnictví. V důsledku toho existovaly i rozdíly ve zpracování dat a v komunikačních metodách.

Po vyhodnocení těchto návrhů z hlediska nových funkcí a klíčových požadavků kladených na nový systém byly vybrány tři možnosti, které byly dále zvažovány. Všechny tři se shodovaly ve vytvoření centrálního datového souboru, obsahujícího všechna data. Rozdíly spočívaly pouze v otázce, zda budou data také součástí národních rozhraní.

Nabízela se tři řešení:

- decentralizovaná architektura: pouze alfanumerická data v národním rozhraní,
- hybridní architektura se všemi daty v národním rozhraní,
- hybridní architektura bez dat v národním rozhraní.

Závěrečné doporučení vyznělo ve výběr třetího řešení, které upřednostňuje uložení všech dat v centrálním systému a přisuzuje národním rozhraním pouze „průchozí“ funkci.

Konečný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II)² proto stanoví, že:

SIS II sestává z níže uvedených částí:

- a) centrální databáze nazývané „Centrální schengenský informační systém (dále jen „CS-SIS“),
- b) jednoho až dvou přístupových bodů (národní uživatelské rozhraní) určených každým členským státem (dále jen „NI-SIS),
- c) spojové infrastruktury mezi CS-SIS a NI-SIS).

Vnitrostátní systémy členských států (dále jen NS) musí být propojeny se SIS II prostřednictvím NI-SIS.

Spojovou infrastrukturu mezi CS-SIS a NI-SIS členské státy používají i pro výměnu doplňujících informací. Doplňujícími informacemi se rozumějí informace, které sice nejsou uloženy v SIS II, ale souvisejí se záznamy v SIS II a jsou nezbytné ve vztahu k opatření, které má být učiněno.

V souladu se závěry Rady ze dne 29. dubna 2004 má být centrální jednotka SIS II umístěna opět ve Štrasburku a zálohový havarijní systém v Salcburku.

Náklady

Náklady vynaložené v souvislosti s provozem a údržbou SIS II zahrnujícího CS-SIS, NI-SIS a spojovou infrastrukturu mezi CS-SIS a NI-SIS budou hrazeny z rozpočtu Evropské unie. Náklady na vývoj, přizpůsobení a na provoz jednotlivých NS nese příslušný členský stát.

Povinnosti členských států

Každý členský stát odpovídá za provozování a údržbu svého NS i za jeho propojení se SIS II. Určí též úřad, který bude zajišťovat přístup příslušných orgánů do SIS II a orgány, které budou zajišťovat výměnu veškerých doplňujících informací (SIRENE). Tyto orgány ověřují kvalitu informací zařazovaných do SIS II. Za tím účelem mají přístup k údajům zpracovávaným v SIS II. Členské státy si vyměňují veškeré doplňující informace prostřednictvím orgánů SIRENE.

² Návrh Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II). Brusel, Komise Evropských společenství 31.5.2005 – KOM(2005) 236, 2005/0106 (COD)

Záznamy v SIS II

Záznamem se rozumí sada údajů zařazených do SIS II umožňující příslušným orgánům identifikovat osobu nebo věc s ohledem na konkrétní opatření, které má být učiněno.

Prováděcí úmluva k Schengenské dohodě z roku 1990 počítala pouze s textovými údaji popisujícími osobu nebo věc, která měla být do systému zařazena. V průběhu fungování SIS I se však projevila řada provozních problémů, zejména při vyhledávání a identifikaci osob.

Především osoby, které věděly, že jsou evidovány v systému jako nežádoucí, skrývaly svou identitu pod falešnými jmény. Současný systém, který identifikuje takovou osobu pouze jménem, neumožňuje v tomto případě zjistit, zda se jedná o hledanou osobu. Dalším problémem je vícenásobný výskyt stejného jména, který může neprávem zařadit do systému osobu nevinnou.

Ukázalo se, že jediným řešením těchto problémů je biometrická identifikace osob a zařazení biometrických dat do systému. Výše zmíněný návrh nařízení (KOM(2005) 236) počítá proto s následujícími údaji:

- příjmení a jména, jméno při narození i dříve užívaná jména, případně zvlášť vedené přezdívky,
- datum a místo narození,
- pohlaví,
- fotografie,
- otisky prstů,
- státní občanství,
- veškeré zvláštní objektivní a tělesné znaky nepodléhající častým změnám,
- odkaz na rozhodnutí, na jehož základě byl záznam pořízen (soudní nebo správní rozhodnutí založené na hrozbě veřejnému pořádku nebo vnitřní bezpečnosti, nebo rozhodnutí o navrácení a/nebo vyhošťovací příkaz doprovázený zákazem dalšího vstupu).

SIS II musí být natolik flexibilní, aby umožnil pozdější zařazení dalších údajů, jejichž nezbytnost vyplyne v průběhu provozu SIS II.

Zabezpečení a důvěrnost údajů

Členské státy mající přístup k údajům zpracovávaným v SIS II jsou povinny přijmout nezbytná opatření, aby:

- zabránily všem neoprávněným osobám v přístupu k zařízením, v nichž se provádějí postupy týkající se NI-SIS a NS,

- zabránily neoprávněným osobám v přístupu, čtení, kopírování, pozměňování nebo výmazu údajů SIS II a nosičů dat a při přenosu mezi NS a SIS II,
- zajistily možnost následně kontrolovat a zjišťovat, kdy a kým byly zaznamenány jaké údaje SIS II,
- zabránily neoprávněnému zpracování údajů SIS II v NS a veškerému neoprávněnému pozměňování nebo výmazu údajů SIS II zaznamenaných v NS,
- zajistily, že oprávněné osoby mají při užívání NS přístup pouze k údajům SIS II, které spadají do jejich působnosti,
- zajistily možnost kontroly a evidence, kterým orgánům lze údaje SIS II zaznamenané v NS předávat prostřednictvím zařízení pro přenos údajů.

Vazba SIS II na Vízový informační systém (VIS)

Rozhodnutím Rady ze dne 8. června 2004 č. 512 byl zřízen systém pro výměnu vízových údajů mezi členskými státy pod názvem „Vízový informační systém“ (VIS). Architektura tohoto systému odpovídá architektuře SIS II. Tvoří ji Ústřední vízový informační systém (CS-VIS), národní uživatelská rozhraní (NI-VIS) a vnitrostátní infrastruktura (národní systém N-VIS, konzuláty, hraniční přechody, imigrační a policejní úřady).

Soulad mezi SIS II a VIS zajišťuje účast Řídícího výboru pro SIS II, který vznikl již v roce 2001 Nařízením Rady č. 2424 o vývoji druhé generace SIS II, při budování VIS.

Rozhodnutí Evropské komise z 22. září 2006 stanovilo technické specifikace standardů biometrických dat vkládaných do systému³.

Během vývoje systému bude centrální jednotka systému VIS umístěna rovněž ve Štrasburku a centrální zálohovací jednotka v Sankt Johann in Pongau (Rakousko).

Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích (FRONTEX)

Nutnost zesílené ochrany vnějších hranic schengenského prostoru vedla ke zřízení **Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích** pod názvem **FRONTEX**. Prozatímní sídlo Agentury je ve Varšavě.

FRONTEX koordinuje operativní spolupráci mezi členskými státy v oblasti řízení vnějších hranic; napomáhá členským státům při odborné přípravě vnitrostátní pohraniční stráže, včetně vypracovávání společných standardů odborné přípravy; provádí analýzu rizik; pokračuje v rozvoji výzkumu souvisejícího s kontrolou a ostrahou vnějších hranic; napomáhá členským státům v situacích, které vyžadují zvýšenou

³ Rozhodnutí Komise ze dne 22. září 2006, kterým se stanoví technické specifikace k normám pro biometrické prvky v souvislosti s rozvojem Vízového informačního systému. Úřední věstník, L 267, 27. 9. 2006, s. 41–43

technickou a operativní pomoc na vnějších hranicích; poskytuje členským státům nezbytnou podporu při organizaci společných návratových operací.

Za účelem větší soudržnosti FRONTEX úzce spolupracuje s ostatními partnery Společenství a EU odpovědnými za bezpečnost vnějších hranic (např. Evropským policejním úřadem EUROPOL, Evropskou policejní akademií CEPOL, Evropským úřadem pro boj proti podvodům OLAF) a dále s institucemi odpovědnými za celní spolupráci a za spolupráci v oblasti hygienických a veterinárních kontrol.

Pro zvýšení bezpečnosti hranic FRONTEX rovněž zajišťuje koordinaci jednotlivých akcí členských států při provádění opatření Společenství týkajících se řízení kontroly vnějších hranic.

Nejnovější vývoj SIS (SISone4all)

Původní termín dokončení SIS II byl stanoven na konec roku 2006. Z finančních a technických důvodů byl tento termín Rozhodnutím Rady z 19. 12. 2006 prodloužen do konce roku 2007.

Vzhledem k tomu, že se nejevilo reálným dodržení ani tohoto termínu, čímž hrozilo nebezpečí, že dobudování SIS II bude odloženo až na rok 2009 a nové členské státy Evropské unie do té doby do Schengenského systému nevstoupí, začalo devět z deseti těchto států vyvíjet tlak na uspořádání data vstupu. Stranou zůstal pouze Kypr, který se rozhodl vstoupit do systému až po dokončení SIS II.

S plánem rozšířit stávající SIS I o nové členské státy přišlo v říjnu 2006 překvapivě Portugalsko, které svůj návrh pod označením **SISone4all** opřelo o svůj vlastní národní systém (NSIS I), na jehož základě doporučilo rozšířit SIS o všechny nové členy Evropské unie. Přednosti svého návrhu spatřovalo Portugalsko v jednoduchosti, minimální rizikosti, nízkých nákladech, schopnosti členských států splnit očekávání systému a ve vytvoření dobrých podmínek pro zapojení se do systému.

Za hlavní riziko tohoto návrhu pokládalo samo Portugalsko omezení stimulace k budování SIS II, neboť návrh mohl vyvolat dojem kroku zpět v nastoupeném vývoji.

Část původních členských států Evropské unie zaujala k plánu rozšířit stávající SIS I o nováčky značně skeptický postoj. Šlo především o obavy, že se tímto krokem zbrzdí spuštění SIS II a dále o obavy ze zvýšených finančních nákladů. Největší výhrady měla Velká Británie, která sice není členem Schengenského prostoru, ale využívá jeho databáze.

Rada Evropské unie pak iniciovala vyhodnocení technických, finančních, právních, organizačních a správních aspektů tohoto návrhu.

Výsledkem obecného vyhodnocení byl přehled přínosů na jedné straně a nedostatků na straně druhé.

Přínosy:

- Brzká integrace nových členských států do Schengenského prostoru a následné další zviditelnění schengenské spolupráce.
- Zlepšená policejní spolupráce mezi členskými státy prostřednictvím fungujících kanceláří SIRENE.

- Příležitost pro ochránce hranic a pro služby vynucování práva získat zkušenosti v schengenském prostředí.
- Finanční úspora pro ty členské státy, které budou moci zrušit kontroly na vnitřních hranicích.
- SISone4all je založen na využití duplikátů jednoho systému, tzn. že z jeho změn a vyřešených problémů budou mít užitek všichni.
- Integrace nových členských států proběhne ve známém prostředí, tudíž integrační fáze do SIS II bude pak kratší a méně komplikovaná.

Nedostatky:

- Komise soudí, že projekt SISone4all způsobí další zpoždění SIS II, které se prodlouží nejméně do poloviny roku 2009, pokud se integrace nových členských států do SIS I + ukončí v polovině října 2007. Jakékoliv zpoždění při vytváření SISone4all způsobí další zpoždění SIS II. Techničtí experti soudí, že se SIS II zpozdí a jeho funkce budou dostupné později.
- Zpoždění SIS II do konce roku 2008 přinutí Radu EU a členské státy hledat nové řešení provozu sítě SIS I + (současný kontrakt končí v listopadu 2008).
- Další finanční náklady pro všechny zúčastněné strany: pro rok 2007 dodatečné náklady na provoz sítě činí 1 471 000 € a dodatečné náklady na provoz centrálního systému se odhadují na 3 500 000 €.
- Nové členské státy budou přispívat na historické náklady sítě SISNET a C-SIS v závislosti na počtu zúčastněných států.
- Bude méně času na řešení materiálních a/nebo organizačních problémů souvisejících s hraničními kontrolami apod.

Podle názoru expertů existovaly na základě výše uvedené analýzy přínosů a nedostatků dvě možnosti, a to buď návrh přijmout, nebo nepřijmout.

Pracovní skupina zabývající se hodnocením technických rizik došla k závěru, že projekt SISone4all je sice technicky proveditelný, ale otevřené problémy vedou k pochybnosti, zda je možné jeho dokončení v plánovaném termínu.

Jako hlavní rizika se jeví následující faktory:

- napjatý termín pro instalaci dodatečných přístupových bodů (může trvat až 4 měsíce),
- kódování – současné vybavení již není na trhu, bude třeba zajistit kompatibilitu s novými systémy,
- zavedení nových kódů zemí (transliterace národních abeced),
- změny v centrálním systému – ač technicky nenáročné, mohou zbrzdit projekt (termín není dosud stanoven),
- kompatibilita architektur některých národních platforem a softwarů s centrálním nebo SISone4all systémem,
- nákup dalších datových systémů pro účely testování C-SIS.

Po důkladném zvážení všech kladů a záporů projektu rozhodli se ministři vnitra

členských států Evropské unie na svém zasedání 5. prosince 2006 schválit projekt SISone4all a tím rozhodli o zrušení hraničních kontrol na pozemních přechodech k 31. prosinci 2007 a na letištích v březnu následujícího roku.

Nové členské státy se tak stanou k tomuto datu součástí Schengenského prostoru.

Použitá literatura:

Evropská komise. *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament : Development of the Schengen Information System II and possible synergies with a future Visa Information System (VIS)*. Brusel, Evropská komise, 11.12.2003. – COM(2003) 771 final. Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2003/com2003_0771en01.pdf>

•Evropská komise. *Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II) (předložený Komisí)*. Brusel, Evropská komise, 31. 5. 2005. – KOM(2005) 236 v konečném znění. Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/com/2005/com2005_0236cs01.pdf>

•Evropská unie. Rada. *Feasibility study – SIS one 4all-Schengen Information System : Portuguese proposal*. Dostupný z WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st13/st13540.en06.pdfdrv>>

•Evropská unie. Rada. *Press release : 2768th Council Meeting. Justice and Home Affairs. Brussels, 4–5 December 2006*. 15801/06 (Press 341). Dostupný z WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st15/st15801.en06.pdf>>